

jol e Flors de Carner."

Tampoc no ha de sorprendre que quan el 1906 forma part del jurat s'ho faci venir bé per aconseguir un bon premi per a l'amic. Així ho constata Bofill en carta a la promesa de trenta d'agost:

"Ahir a la tarde vaig anar a l'Atheneu per a donar a n'En Carner uns versos meus que m'havia demanat moltes vegades. Diu qu'és del jurat d'Olot y que me ls premiarà ab el premi de l'Albó que diu que serà bonich."

Diversos dels premiats d'aquest any són amics seus: Rafael Masó, els mallorquins (Mre Antònia Salvà i Josep Mre Tous i Maroto), Joan Llongueras, Josep Paradedada i Xavier Viura. És una mostra més del prestigi assolit per Carner en els ambients olotins gràcies als Jocs i de com se'n val segons els seus gustos. A vegades amb maniobres poc clares que ocasionen denúncies a la premsa (281).

En resum, dos monogràfics dedicats a tres jocs locals que interessin per motius complementaris: els de Palma, per la connexió amb Mallorca; els de Moià, per la germanor d'escriptors afins de zones diferents i per a l'autopromoció del grup; i els d'Olot, com a excusa per parlar d'una ciutat que tradicionalment simbolitza alguns dels valors assumits com a propis.

Girona és una altra àrea d'expansió i, per tant, un bon lloc per a la potenciació dels corresponents certàmens. Carner ja és guardonat el 1902 en el que organitza "L'Enderroch" i el 1903 -el primer any que els diversos grups catalanistes es posen d'acord en una organització unitària- la gent de "Catalunya", amb la facilitat que proporciona la presència de Francesc Matheu a la presidència i de Francesc Viver com a membre del jurat, hi té un pes considerable: Bofill s'emporta la flor i Carner i Masó són en la llista de premiats (282). Masó, d'altra

banda, és un mitjancer immillorable i ben infiltrat per tal de treure'n bon partit en edicions successives. Si "Catalunya" no dedica cap monogràfic als jocs gironins de 1904, però, és potser perquè aquest any Carner no en surt prou ben parat. S'ha de conformar amb una menció honorífica i només Masó obté un dels premis. Amb una idea poètica que prové d'Els fruits saborosos de l'amic, el qual es queixa privadament del plagi (283). Segons sembla, si Carner no s'endu el guardó és perquè alguns components del jurat es neguen a premiar res que provingui de la seva ploma (284). Tot i els incidents, no es renuncia a l'expansió i en la convocatòria de 1906, amb Raimon Casellas com a president, torna a haver-hi presència de la gent de "Catalunya". A més de Joan Llongueras, que obté la flor natural però en un moment en què ja queda molt despenjat de la colla, entre els premiats s'hi troben els noms de Carner, Masó i Antoni Viver. Aquest últim, un dels gironins de "Vida" i germà de Francesc Viver, hi tira amb un poema ben carnerià: La cançó de les petites coses.

Amb posterioritat a "Catalunya" hi ha certàmens que ofereixen unes possibilitats semblants a les de Moià de 1904. Especialment el de Viladrau de 1905, organitzat directament pel grup. Jaume Bofill i Mates n'és l'ànima i Carner s'encarrega de fer-hi participar els amics de sempre, per la qual cosa entre els membres del consistori apareixen els noms de Joan Rosselló -a qui s'ofereix la presidència-, Claudi Planas i Font, Joan Mª Guasch i el mateix Bofill. A la pràctica la feina dels components del jurat queda força en funció de les pretensions dels promotors, per la qual cosa no és d'estranyar -tal i com succeeix en aquest cas concret- que alguns d'ells restin al marge de les decisions (285). Entre els premiats tor-

nen a sortir-hi els habituals, que ho acaparen pràcticament tot: Mª Antònia Salvà, Rafael Masó, Miquel Costa i Llobera, Emili Vallès, Josep Paradedà, Llorenç Riber, Josep Roig i Raventós, Àngel Garriga, Miquel Ferrà, Jaume Bofill i Ferro, Ricard Aragó, Josep Mª Tous i Maroto, Joan Llongueras o el propi Josep Carner (286), que es preocupa, conjuntament amb Bofill, de deixar-ho tot ben lligat en funció de llurs preferències. Ni que sigui amb les corresponents dosis d'il·legalitat (287). La llista de guardonats posa de manifest que Viladrau és el punt de reunió de 1905. "*En una raconada tants amics!*", diu Masó a Bofill en carta de 17 d'agost amb l'alegria que li proporciona saber que hi confluiran tots.

Altres casos són més difícils d'investigar, però la presència de Carner en el jurat i la llista de guanyadors fan pensar en uns mètodes de funcionament semblants. Concretament els de Capellades i Berga de 1906, o l'exemple ja esmentat d'Olot el mateix any (288). Entre els guanyadors de Capellades tornen a aparèixer els noms d'Emili Vallès, Mª Antònia Salvà, Xavier Viura, Rafael Masó i Miquel Ferrà. A més de Magí Valls i Vicenç Balanzó, dos antics companys de la Congregació. I a Berga, en què Carner exerceix de president i compta amb Josep Roig i Raventós com a vocal de confiança, hi són premiats Xavier Viura, Joan Llongueras i Àngel Garriga.

A partir de 1907, amb la disminució de la consciència de connexió dels certàmens amb la tradició i la intensificació de l'afany crematístic, augmenta també la pressumpció de trifulgues i trampes per tal de copar determinats premis. És significatiu que els símptomes s'aguditzin quan els jocs ja no són una plataforma real. Pot servir de model l'exemple de Girona el 1907, en què Carner comunica a Masó quines són les composicions que

-sense discussió- s'han de premiar, més per les persones que no per la qualitat. Així li ho fa saber en carta de dotze d'octubre:

"Amich Rafael Masó: és necessari que premieu a Girona una de les cinch composicions següents:

A Cori - L'emal. Ulls blaus.

El Desitg - L. Pren volada, esperit.

A ma germana gran.

Notes perdudes - L. Sonets.

Muntanyes al mitg - L. Per vós, mon amor.

També heu de premiar una novela d'en Gay, que no sé si està bé o malament, però l'heu de premiar.

Si no, m complaveu m'enfadaré" (289).

Són els mateixos jocs en què Bofill és distingit sense ni tan sols haver-s'hi presentat. Ho confirma Masó en carta que li tramet el vint d'octubre:

"No sé si deus haver vist el veredict de dels nostres Jocs Florals. Pro are caic en què encara que l'hagis vist no t'hauràs endonat de que hagis sigut premiat! Car tu no deus sapiguer que la composició que porta per titre II i per lema Dos és teva. Si estimat!"

Una cosa semblant succeeix el 1908 en el certamen de Canet, en què López-Picó premia La masovera de Bofill sense que la iniciativa de presentar-s'hi ni de triar la composició provingui de l'autor (290). O el mateix 1908 a Terrassa. Carner hi guanya dos premis tot i haver-se presentat fora de termini i és acusat d'aprofitar-se de la reina de la festa de torn (291).

EL MÓN MEDIEVAL

El record dels clàssics catalans és un altre dels camins per a la defensa de la tradició autòctona. No és però, una recuperació per tal d'inspirar-se en el seu esperit, ni tampoc la visió nostàlgica de la Renaixença, sinó una interpretació ideològica. Una via més per a la justificació a través de la història d'una catalanitat de base conservadora que necessita cercar models en el passat on poder reflectir els trets definidors de la catalanitat del present. La Salutació inicial de "Catalunya" ho deixa patent i Emili Vallès ho corrobora a Aixeca't y camina, article en el qual lliga l'ahir i el demà de Catalunya sense mitificació de glòries passades i a partir d'un fet d'actualitat com és el lliurament de la bandera de la Unió Catalanista al monestir de Poblet:

"Hermós maridatge el que han celebrat a Poblet, consagrat ab sos cants pel xamós estol de cantayres de la terra, l'ahir y el demà de Catalunya, enlassats per un present de Fe, d'Amor, d'Esperansa! Esplèndida confirmació de que l'esperit català, abatut per tota mena de vecsacions, befat y arraulit en un racó de sa llar, s'aguanta dret encare, com les parets d'aquell cenobi fet sepulcre de nostre més gran rey el Conqueridor, que, en mitj d'un munt de runes, proclama la grandesa d'uns temps que foren y que viuen encare una vida lluminosa en l'altar dels nostres recorts."

L'origen dels plantejaments cal cercar-los novament en Torras i Bages, tal i com reconeixen Joan Alzina i Melis i Rafael Masó. A Art per a tots Alzina i Melis teoritzava sobre el tema des de la perspectiva artístic-moral i arriba a la conclusió que el veritable art popular és el medieval perquè és el que queda més lligat a l'essència del cristianisme. A Un erro moral y artístich Masó

parla de l'austeritat amb què s'han de planificar les esglésies a l'hora de construir-les i de l'arquitectura medieval com a model. Hi coincideix amb Ruskin, però també amb els típics plantejaments del clergat conservador:

"Poc a poc s'ha anat substituint aquell esperit que informava als constructors de les passades centúries, aquell esperit idealisador que procurava el predomini de lo ideal sobre lo material, per un esperit mundà que inconscient pro profundament s'ha arrelat en les generacions que han existit de des de fa dos sigles."

Jeroni Martorell rebla el clau en un article signat amb les inicials i que en l'índex consta com si fos de la redacció, la qual vol dir que els seus components n'assumeixen les idees. S'hi fa una defensa del patrimoni arquitectònic català en termes similars als de Masó:

"L'amor a las recordansas del passat, el sentiment de tradició, l'entusiasme pels joyells patris com l'hermosa flor del Vallès [el monestir de Sant Cugat], fórman part integrant y necessària del catalanisme."

Catalanisme no vol dir solzament crits de meeting, esparsas enfáticas de poesia florallesca; catalanisme és sobretot una vibranta aspiració de l'ànima, una forta corrent d'adhesió a la terra... Catalanisme és un generós llensament envers la noble puresa de l'esperit català, Y.s fa catalanisme fent història, fent arqueologia, fent folklore, fent literatura, fent art, tant com dirigint-se a l'acció política immediata; hem dit tant y és més, molt més.

Quina obra més hermosa de Catalanisme l'aixecar en tot son esplendor al vell temple de tan gloriosas gestas testimoni y amich!" (292).

El conjunt de la redacció també es responsabilitza del comentari amb motiu de l'edició de l'obra poètica de Jordi de Sant Jordi feta per Massó i Torrents. És una ressenya divulgativa sobre la persona i l'obra del poeta, però amb idees il·lustradores:

"L'amor als clàssichs ha sigut molt escàs entre els literats catalans. Per regla general s'han conegut millor els clàssichs castellans y francesos que no pas els catalans. En Verdaguer s'hi nota més l'influència de Sant Joan de la Creu que la de Ramon Llull, y si no hagués posat un lema del beat a la seua Santa Cecília («Cantava l'ocell en lo verger de l'Amat») s'hauria pogut creure que Verdaguer no l'havia llegit may. Els coneixedors dels nostres clàssichs poden contar-se ab els dits: Milà, Aguiló, Torras y Bages, Rubió y Lluch, Picó y Campamar, Massó y Torrents...

En Massó y Torrents, qu.ab amorosa solitud ens acaba de donar les Obres poètiques de Jordi de Sant Jordi en un volum de la benemèrita Biblioteca Hispánica, ha penetrat fondo en el temps de l'avior, y ens porta homes y obras ab aquella olor deliciosa d'armari vell; tot sistematizat, anotat, reconstruït, rectificat. Aixís és que las divuit poesias de mossèn Jordi, discretament prologuejadas, mereixen ésser estudiadas ab més detenció de la que.s concedeix a un llibre com els altres" (293).

Fins aquí, les referències de la revista al passat medieval s'apropen a la concepció teoritzada per Torras i Bages a La tradició catalana, tal i com és propi d'un grup promotor amb un ideari que encara hi és molt fidel. La interpretació que es propugna acostà el passat a les necessitats del present, però sense fugir de la línia vigatanista. En aquest sentit, hi ha un tema que mereix atenció especial, tant per la importància que els redactors li concedeixen com pel major aprofundiment de la reinterpretació que en fan: la reivindicació de Ramon Llull. Llull és, com Verdaguer, un dels personatges mítics que a primeries de segle, pel prestigi que se li confereix i per la multiplicitat de lectures que fa possible una producció tan extensa i complexa, tothom intenta fer-se seu per tal de legitimar les idees pròpies. Des dels homes de la Renaixença fins al nacionalis-

me radical, passant pels joves de formació universitària i conservadora, entre els quals es compten els components del grup carnerià, i per gent amb concepcions tan contrastades com Salvador Bové -representant d'un bon nombre de clergues amb vocació filosòfico-literària (Torras i Bages el primer)- o Diego Ruiz (294).

Les dues vies fonamentals per a la formació del grup -la religiosa i la universitària de base catalanista- ajuden a calibrar la importància del model. Tant a la Lliga Espiritual com a la Congregació Mariana es potencia la imatge de Llull des de pressupòsits torrasibagesians. Ja sigui mitjançant articles a "Montserrat" (295) o sessions de l'Acadèmia Catalanista, en una de les quals, el novembre de 1900, Alzina i Melis llegeix el Resum de la Junta Magna haguda en la Llotja de Palma per a aixecar un monument al beat Ramon Llull, "posant de manifest la grandíssima importància y transcendència d'aquell projecte", segons consta en acta. Tampoc en el sector universitari no passa desapercebut: referències permanents en les ponències del Congrés Universitari Català, articles a "Universitat Catalana" i activitats a l'Agrupació Escolar Catalanista "Ramon Llull", amb un nom que ja ho diu tot.

En la seva figura coincideixen diversos dels trets pels quals "Catalunya" el té en compte. En primer lloc, l'ascendència mallorquina, cosa que permet que la seva reivindicació sigui un graó més per als contactes amb les Illes. D'aquí que Carner redacti unes Pregàries d'un català en terra mallorquina, escrites per acomiadar-se dels seus amics, en els termes següents:

"-Oh beat Ramon Llull, alt savi, transcendental arbre secular de Mallorca, conserva'ns Mn. Costa.

-Oh beata Catalina, clara, dolça, somrienta, flor amorosa, conserva'ns Maria Antònia Salvà" (296).

En segon lloc, com a model de tradició (l'"arbre secular" de la pregària carneriana). En aquest sentit és un símbol inqüestionable. L'exemplaritat per excel·lència (297). I en tercer lloc, per la seva obra apologètica, subratllada per Torras i Bages i, de retruc, per Carner i els seus. Alguns dels capítols que "Catalunya" reproduïx de Llibre de contemplació són els mateixos que remarca el prelat en el capítol corresponent de La tradició catalana (298). La lectura de Gispert fa de La filosofia nacional de Catalunya de Bové és un bon exemple per adonar-se des d'on s'orienta la recuperació. A partir de Lluïl es justifica la tradició autòctona irrenunciable basada en el cristianisme i també, per què no, en el mediterranisme (299), per la qual cosa la catalanitat que propugnen Torras i Bages i la gent de "Catalunya", passa per força per exemples com el seu. Per això la recuperació pot ser vista també com a acte patriòtic. Així ho expressa Mateu Rotger, canonge de la Seu mallorquina, amb motiu de l'edició del Libre d'Amic e d'Amat regalada als subscriptors:

"Nuestro agradecimiento a CATALUNYA por la patriòtica empresa de favorecernos con un libro tan clásico, de tan sana doctrina y de tan elevada poesía" (300).

Aquest conjunt de motivacions s'explicita en un dels principals articles de Josep Carner a "Catalunya": Benvingut sia el beat Ramon Lull entre nosaltres, escrit a finals de 1903 amb motiu de la creació a Mallorca de la Comissió Editora de les Obres Originals (301). Només el títol ja suggereix allò que veritablement l'interessa: l'assimilació que "els elements triats de la nova generació catalana" poden fer del mestratge. Deixa clar, doncs, d'entrada, el caràcter selectiu de la influència per tal de legitimar la interpretació ideològica adequa-

da. Hi explica els dos camins que l'han endinsat en l'obra lul·liana: els Idil·lis de Verdaguer i el capítol de Torras a La tradició catalana. Demana a continuació que es faci un esforç per tal que surtin al carrer bones edicions que permetin la lectura i que incentivin el mes- tratge -amb menció especial a la tasca de Mateu Obrador- i acaba exigint la canonització del beat. Entremig se'n va fixant la imatge com a model de tradició:

"Ramon Lull és un hèroe de l'etat mitjana, aquella etat en què de tan maravellosa manera se fonen l'acció y la contemplació. Ramon Lull se surt de les classificacions y els anàlisis que fan els homes. És la flor d'una rassa; el poble ne conta coses maravellosas y certament en Lull lo habitual és lo marave- llós, lo extraordinari. Les sevas ideas, de proporcions inmensas, sovint no poden ser abarcadas; de vegadas, llegint a Lull sentim l'impressió d'un espay infinit."

Però d'una determinada tradició. La mitificació és un recurs més per destriar allò que no interessa (302):

"Ramon Llull és un enciclopèdich, però de l'única manera que l'Enciclopèdia és possi- ble, això és, fent convertir els raigs llumi- nosos que la ciència fa brollar dels éssers, envers un punt brillant y altíssim, o sia la Divinitat. Y això sempre ens el farà estimar més qu'a tots els enciclopèdichs del Renai- xement, inflats de vanitat pagana."

Amb l'article, Carner situa en el seu punt just els límits de la visió del passat medieval -en aquest cas personificat en la figura considerada més representati- va-, però els arguments no són gaire diferents que els dels col·legues. Continua present la fidelitat a l'ideari de Torras i Bages (303). A remarcar, això sí, la típica selecció, ja no només entre els elements a valorar, sinó també a l'hora de triar la minoria d'escollits que con- formen la nova generació catalana sobre la qual se'n manifesta la influència. Com en moltes altres qüestions,

la veritable innovació cal cercar-la des d'una perspectiva estètica: Carner assimila Llull com a exemple de llenguatge a partir del qual és possible oferir una obra literària moderna, especialment a l'hora de traduir (304).

Durant els anys immediatament posteriors, amb 1906 com a límit cronològic, la visió que n'ofereix no és excessivament diferent. La seva sèrie de dos articles a "La Veu de Catalunya" el 1906 amb el títol de Lulòfils no aporta gran cosa més i la interpretació continua més en la línia característica de 1903-1904 que no en la pròpiament noucentista. En el primer, es limita a una ressenya força convencional de Doctrines sociològiques del beat Ramon Llull de Mateu Obrador, en la qual potser es dilucida una mica millor la idea de la necessària influència en la joventut i de la negativa a les recuperacions purament arqueològiques, però sense noves raons. En el segon, comenta l'aparició de l'edició del pare Rupert de Manresa del Libro de la Concepción Virginal, atribuido al beato Raimundo Llull. Tot i el caràcter del qualificatiu de "*filòsof nacional espanyol*", no passa de ser un comentari fonamentat en criteris religiosos (305).

Durant les tres etapes de "Catalunya", les referències al beat són constants. Hi té cabuda qualsevol cosa que s'hi relacioni. Sobretot si prové de les Illes (306). Així mateix, se segueixen les activitats de lul·listes com Mateu Obrador i es publiquen poemes dedicats a glosar-ne la figura: una evocació de Joan Alcover a partir d'una visita a Miramar i una altra de Masó, complement de l'article de Carner, des del puig de Randa com a punt d'observació (307). Hi ha també un parell d'articles sobre obres concretes. Tots dos incorporats a la secció de premsa, senyal que estan a l'aguait de qualsevol escrit sobre el tema. El primer, de Miquel dels Sants Oliver

sobre el Fèlix i el segon de Mateu Rotger sobre l'edició del Libre d'Amic e d'Amat promoguda per la revista (308). La inclusió d'aquesta obra entre els llibres repartits gratuïtament als subscriptors és la millor mostra de difusió.

També hi ha lloc per als textos del propi Lluï. En concret, tres capítols del Llibre de contemplació: Com hom se pren guarda en est mon. Quals coses són beles ne quals són leges (nº27), que parla dels criteris per distingir la bellesa de la lletjor i arriba a la conclusió que la bellesa màxima és la que ve directament de Déu (309); Com hom se pren guarda de so que fan los juglars (nº29), fragment en el qual es distingeixen els joglars veritables -els que canten les belleses de Déu- dels vulgars, durament vilipendiats perquè només saben contar coses mundanes; i Com hom se pren guarda de ço que fan los reys ni ls prínceps d'aquest món (nº45), on es critiquen els reis i els prínceps, que haurien de ser models de bona conducta i en canvi són malvats i corruptes perquè no segueixen la llei de Déu.

La tria dels fragments indueix a pensar que han estat seleccionats amb una determinada finalitat. No és casualitat que els dos primers, que són de 1904, tractin qüestions d'estètica i que el darrer, ja de 1905, continuï amb el mateix tema (torna a haver-hi referències al tema de la joglaria), però l'encari des d'una perspectiva política. Coincideix amb l'evolució del grup i, per la reflexió indirecta sobre la funció social del poeta-joglar, denota l'origen torrasibagesià de la influència (310).

El manteniment de la proximitat a les directrius de

Torras i Bages a l'hora de delimitar el paper de Lluïl i de la tradició medieval en la fixació de l'ideari impossibilitat durant els anys de "Catalunya" -tot i la millor disponibilitat per part de Carner- la col.laboració del grup en la definició d'allò que Antoni Rubió i Lluch havia qualificat el 1899 de "Renacimiento" i que mica en mica, des d'una perspectiva pròpiament noucentista, va definint-se com a "humanisme català" (311). Renaixement és símptoma de modernitat, però també de ciutadanisme i liberalisme, valors que des del punt de vista ideològic encara no estan prou assumits -diferentment al que succeeix amb Eugeni d'Ors i Josep Pijoan (312)- i que el bisbe Torras equipara i censura. Són ell i la seva escola els qui veuen en el Renaixement una primera via de destrucció de la veritable tradició cristiana, que és la medieval. Fins al punt d'advertir que els perills del socialisme en el tombant de segle no són més que una conseqüència de la dinàmica iniciada històricament amb el Renaixement. Per poder argumentar d'aquesta manera, però, té necessitat d'interpretar d'una forma molt particular els canvis històrics del segle XVI com a causa de la desaparició de l'"home" per tal de donar pas a un "ciutadà" que ha perdut la seva individualitat (313).

En Carner la idea de Renaixement apareix -només de forma implícita, però- a mesura que el classicisme es revalora ideològicament, cosa que succeeix en el període posterior. A "Catalunya" Carner insinua alguna cosa en parlar de la dinastia reial catalana (314), però del tot insuficient i ofegada pels atacs als "*enciclopèdichs del Renaixement, inflats de vanitat pagana*" inserits en l'article sobre Lluïl. Això no priva que hi hagi bona relació amb Rubió i Lluch i que sigui un dels intel.lectuals ben vistos des de la revista (315).

L'EXPANSIÓ DE LA INFLUÈNCIA

A partir de 1903 i amb "Catalunya" com a nucli central per a l'enllaç, s'assenta el procés d'expansió del grup carnerià per tal de potenciar determinades zones geogràfiques que ajuden a refermar algunes de les idees pròpies i en les quals existeixen grups intel·lectuals afins que canalitzen la relació gràcies a l'aprofundiment de l'amistat i a la realització d'activitats conjuntes. És lògic que aquesta expansió es produeixi en el moment de la consolidació del grup i no abans, malgrat que personalment Carner ja n'hagi avançat indicis. Els jocs florals locals, especialment des del moment en què l'acaparament és major, són una bona via d'infiltració i de manteniment del caliu. L'origen d'alguns dels components, que s'han desplaçat a Barcelona per seguir els estudis universitaris, és decisiu per a l'èxit de l'operació i força important a l'hora de decantar-se cap a unes determinades zones. Així, amb Joan Alzina i Melis a Mallorca i

Rafael Masó a Girona, es cobreixen els dos punts bàsics d'actuació. Per al tercer, centrat a Olot i menys intens però ben significatiu, cal tenir present igualment l'íntima amistat de Carner amb Josep Gassiot i Magret.

En el seu origen, doncs, la revaloració de determinades zones comarcals té uns objectius elementals reduïts als interessos puntuals d'un grup intel·lectual constituït per una gent jove que tot just és en període de formació i que encara arrossega un fons ideològic en el qual els valors rurals són justificadors de moltes coses. I això malgrat que darrera d'aquesta revaloració s'entrevegin algunes de les idees estètiques assumides des d'aquest moment com a modernes i es col·labori en la gestació del mite de la Mallorca mediterrània o -amb el suficient distanciament- de la Girona decadentista. Pocs anys més tard, però, en el moment en què es produeix l'adscripció definitiva als ideals polítics que representa la Lliga Regionalista, aquests mateixos contactes -ja arrelats- constitueixen una bona base per al reforçament en el terreny cultural de la voluntat de Prat de la Riba de mobilitzar determinats sectors dinàmics de les comarques catalanes en un projecte polític comú que pugui ser presentat com a "nacional". Carner mateix ho posa de manifest el 1907 en el seu article De la província, en el qual es descriu la vida comarcal de forma mig costumista per tal de deixar clares les seves limitacions en la creació d'una Catalunya ideal que necessàriament ha de ser definida des de Barcelona, però adverteix l'obligada integració de la comarca per tal que el projecte sigui vist com a harmònic i unitari. En el terreny cultural, que és el que l'interessa, la integració es produeix gràcies a l'expansió que prové de la capital:

"D'aquesta pobra Barcelona que lluita per
totes vosaltres us en vindrà una vida més

enlairada. Sereu transfigurades de glòria, y cada una de vosaltres serà.1 símbol d'un aspecte de la nova vida catalana, renascuda en alta civilitació..." (316).

Un expandiment que, pel que a ell respecta, té el seu origen en els enllaços promoguts durant 1903 i 1904, quan la idea de Catalunya-Ciutat encara no ha madurat. Significativament, els models de ciutat comarcal enumerats el 1907 coincideixen amb les zones seleccionades el 1903: Girona, Palma de Mallorca i Olot (317).

MALLORCA I L' "ESCOLA MALLORQUINA"

Mallorca és la zona d'expansió per excel·lència. Principalment perquè és vista com a recer d'aquella tradició autòctona capaç de ser oposada a les tendències que per als redactors de "Catalunya" no són assimilables. I si aquesta tradició els és vàlida és perquè en la poesia mallorquina del moment troben uns elements acceptables estèticament, que són els que ells mateixos consideren propis d'allò que anomenen "escola mallorquina". No és aquesta, però, la causa essencial, ja que no cal anar tan lluny per resseguir aquests mateixos trets. Succeeix, però, que en els escriptors mallorquins exalçats, l'estètica esmentada amaga generalment un rerafons ideològic conservador basat en la tradició cristiana. S'hi afegeixen, a més, dues causes puntuals: la idea d'unitat dels Països Catalans i l'ascendència de Lluïl. El cas de Gabriel Alomar mereix un tractament especial, però el de Costa i Llobera esdevé modèlic. Entre altres coses perquè, com a poeta, passa pel Modernisme sense ser-ne excessivament influït.

Conseqüentment, no es pot dir que en aquesta aproximació a Mallorca Carner i "Catalunya" estiguin potenciant una nova estètica, sinó que cerquen un marc ideològic que recolzi determinats principis d'estètica ja existent (318). Fora de Mallorca, però, aquests trets poden associar-se més fàcilment a Modernisme, per la qual cosa el distanciament geogràfic comporta un auto-desmarcament del moviment. La recerca de models no "contaminats" exigeix també una selecció entre allò que Mallorca ofereix. No s'aprofita pas tot i es dona, per tant, una imatge distorsionada de la realitat literària illenca, cosa que afavoreix que paral·lelament i per mo-